

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1907-21
ערר 1908-21
ערר 1910-21
ערר 1911-21

לפני כבוד חברי הוועדה:
שירה שגיא, עו"ד - יו"ר
אילן עזרא, רו"ח - חבר

אופנת אספרסו ה.מ. (1997) בע"מ מס' 512445560
באמצעות עו"ד הדסה מאור לילה

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. בפנינו עררים שהוגשו על החלטות המשיבה בהשגות בדבר זכאות העוררת למענקי השתתפות בהוצאות קבועות המחולקים מכוח חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "החוק") כדלקמן:
 - א. ערר 1908-21 מתייחס להחלטת המשיבה ביחס לתקופת הזכאות מאי יוני 2020;
 - ב. ערר 1907-21 מתייחס להחלטת המשיבה ביחס לתקופת הזכאות יולי אוגוסט 2020;
 - ג. ערר 1911-21 מתייחס להחלטת המשיבה ביחס לתקופת הזכאות ספטמבר אוקטובר 2020;
 - ד. ערר 1910-21 מתייחס להחלטת המשיבה ביחס לתקופת הזכאות נובמבר דצמבר 2020;
2. עיסוקה של העוררת הוא בהשכרת חנות במרכז קניות. בבסיס החלטות המשיבה לפיהן העוררת אינה זכאית למענק עמדו שלושה נימוקים:
 - א. העוררת לא דיווחה על הכנסות החל מחודש מרץ 2020 ועל כן יש לראותה כעסק סגור וככזה כעסק שהוחרג מהגדרת "עוסק" שבסעיף 7 לחוק ולפיכך אינה זכאית למענק;
 - ב. לעוררת ירידת מחזורים שהחלה בחודש פברואר 2020, כלומר לפני פרוץ משבר הקורונה;
 - ג. על סמך שיחת טלפון מיום 01/09/2021 עם שוכר הנכס שבבעלות העוררת (להלן: "השוכר"), נמצא כי החנות הושכרה עד לחודש דצמבר 2020; ואולם, החל מחודש מרץ 2020 לא דיווחה העוררת על הכנסות, וזאת מפני שלטענת השוכר חילטה את הערבון שהופקד בסך של 50,000 ₪.
3. יצוין, כי בהתאם למחזור עסקאותיה השנתי של העוררת בשנת 2019, ולפי סעיף 9(א)(2) לחוק, אם יימצא כי היא זכאית למענק, המדובר במענק בסך של 4,000 ש"ח לכל תקופת זכאות.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

4. במהלך בירור העררים הוגשו מספר תגובות מטעם כל אחד מהצדדים, וכן התקיים דיון באמצעים טכנולוגיים ביום 21/12/2021. למען הנוחות, נתייחס להלן למכלול טענות הצדדים כמקשה אחת, למעט מקומות בהם הדבר יהיה נחוץ.

טענות העוררת

5. באשר לדיווחים על הכנסות העוררת, היא אינה כופרת בכך שאכן לא היו לה כל הכנסות בתקופות הזכאות וזאת מפני שהשוכר הפסיק לשלם את דמי השכירות. ואולם במעמד הדיון עלה כי מפני שהשוכר לא שילם את דמי הניהול כפי שסוכם, בסופו של דבר היא נשאה בדמי הניהול עבור החנות (עמ' 10 לפרוטוקול, שורות 10-13) וזאת ככל הנראה לאחר דין ודברים כפי שתואר במכתב שצורף בכתב הערר. בהשלמות שהעוררת הגישה לאחר הדיון נכללו חשבוניות המעידות על כך ששילמה את דמי הניהול לחודשים פברואר עד ספטמבר 2020 (למעט חודש יוני), בסך של 3,170 ₪ עבור כל חודש (כולל מע"מ) ובסך הכל 12,680 ₪ לחודשים שבתקופות הזכאות שבפנינו (מאי עד דצמבר 2020).

6. באשר לירידת המחזורים בחודש פברואר 2020, לטענת העוררת כל שקרה הוא שהוסכם בינה לבין השוכר כי תשלום השכירות עבור חודש זה יידחה, ולאחר מכן פרץ המשבר והעוררת לא עמדה על קבלת הכספים, או כפי שנאמר בדיון "הוא לא החזיק את הנכס לא בהסכמה שלנו" (עמ' 3 לפרוטוקול, שורות 4-5).

7. לטענת העוררת, הטענה כי הערבון חולט אינה נכונה; בין העוררת לשוכר נתגלעה מחלוקת כאשר השוכר ביקש לקבל חזרה את הערבון שהופקד בתחילת השכירות על אף שהמשיך להחזיק בחנות מבלי ששילם את דמי השכירות (לרבות דמי הניהול) החל מחודש פברואר 2020 ועד לעזיבתו בסוף חודש נובמבר 2020.

8. נשלים ונציין כי בהתאם לחומרים שהוגשו לתיק (ושאין לגביהם מחלוקת), המדובר בערבון בסך 50,000 ₪ שנועד לכסות את דמי השכירות, עבור שלושה חודשי שכירות (סעיף 7(ד) להסכם מחודש פברואר 2011). בהתאם למסמכים שהוצגו, דמי השכירות כוללים בתוכם גם את דמי הניהול המשולמים להנהלת מרכז הקניות (סעיף 7(א) להסכם מחודש פברואר 2011). הערבון שולם ע"י שוכר קודם של הנכס, ובמהלך חילופי השוכרים סוכם כי יראו את הערבון כאילו שולם ע"י השוכר החדש – הוא השוכר כעת (סעיף 3 להסכם מחודש אוקטובר 2011 וההסכם מחודש נובמבר 2015).

9. במעמד הדיון הסבירה ב"כ העוררת כי השוכר היה אמור לחתום על חוזה חדש בחודש פברואר 2020 וחתימת ההסכם התעכבה בהסכמת הצדדים, ואולם במקביל לכך השוכר לא שילם את דמי השכירות עבור השכרת הנכס בדיעבד הסתבר שלא שילם את דמי הניהול על אף שכך סוכם בין הצדדים (עמ' 3 לפרוטוקול, שורות 19-33). כן הסבירה כי הרקע לסכסוך הוא דרישת השוכר לקבל את כספי הערבון וסירובה לשחרר את הכספים וזאת מפני שלא שילם את דמי השכירות (עמ' 3 לפרוטוקול בשורה 34 עד לעמוד 4 בשורה 4).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

10. בעוד שבמכתב שצורף לכתב הערר צוין כי השוכר הפר את חוזה השכירות והותיר חובות ועל כן העוררת מכינה תביעה משפטית נגדו, במעמד הדיון הבהירה העוררת כי לא תכננה לתבוע את השוכר ואולם על רקע המידע השגוי שמסר למשיבה, שייתכן שיהיה בו כדי למנוע את זכאותה למענק, היא תשקול את עמדתה שוב (עמ' 5 לפרוטוקול, שורות 23-28).
11. בהשלמות שהוגשו לאחר הדיון הסבירה העוררת כי מבדיקה עם רואה החשבון המלווה אותה עולה כי הערבון התקבל בשנת 2010 ולא ניתן להתחקות אחר החשבונית שהופקה עבורו. בתמיכה לכך צירפה העוררת עותק מדף החשבון ממנו עולה כי מוחזק פקדון בסכום דומה לסכום העירבון.
12. בהתייחסות העוררת מיום 13/01/2021 היא מפנה את תשומת הלב לכך שהחלטות המשיבה בהשגות ניתנו תוך חריגה מסדי הזמנים הקבועים בחוק. בהתאם לסעיף 20(א)(1) לחוק, ההחלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בכתב בתוך 120 ימים. החלטות המשיבה התקבלו ביום 02/09/2021. ההשגה ביחס לתקופת הזכאות יולי אוגוסט הוגשה ביום 08/12/2020, כלומר ההחלטה התקבלה באיחור של כ- 150 ימים; ההשגות ביחס לתקופות הזכאות האחרות הוגשו ביום 19/04/2021 וההחלטות התקבלו אף הן ביום 02/09/2021, כלומר באיחור של 16 ימים. העוררת מפנה לעניין זה לקביעות בית המשפט המחוזי בעמ"נ 27710-06-21 ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 03/01/2022, פורסם בנבו) (להלן: "פס"ד בטחון הצפון"), בו ביטא בית המשפט את עמדתו כי איחור של 68 ימים במתן ההחלטה בהשגה הוא איחור משמעותי ביותר.
13. יוער כי בהתאם לתקנה 22 לתקנות בתי דין מינהליים (סדרי דין), התשנ"ב-1992, בשמיעת הערר לא ייזקק בית הדין לעובדה או נימוק שלא הועלו בכתב הערר או בכתב התשובה, לפי הענין, אלא אם כן קבע כי שמיעת העובדה או הנימוק דרושה לשם עשיית צדק, ובלבד שניתנה ליתר בעלי הדין הזדמנות נאותה להגיב עליהם. בנסיבות המקרה שבפנינו, בהן פס"ד בטחון הצפון ניתן לאחר מועד הדיון ובהתחשב בכך שלמשיבה ניתנה ההזדמנות להגיב על הטענה, סברנו כי שמיעת הנימוק דרושה לשם עשיית צדק.

טענות המשיבה

14. לטענת המשיבה, העוררת לא הוכיחה כי לא חילטה את הערבון האמור; אך גם אם עודנה מעכבת את הערבון, ואם השוכר החזיק במושכר עד לסוף שנת 2020, הרי שמדובר בדחיית הכנסה בלבד והעוררת לא ויתרה על קבלת הכנסותיה מהשוכר ואף פועלת לגביית חובותיו באמצעים משפטיים ובכלל זאת באמצעות עיכוב הערבון. בנסיבות אלה, לטענת המשיבה יש לראות בעוררת כמי שלא ויתרה על דמי השכירות ומשכך אינה זכאית למענק, שכן ההכנסה צפויה להתקבל מחילוט הערבון (אם טרם התקבלה עד כה). כך, תשלום מענק בנוסף להכנסה שנדחתה בלבד יוביל למצב של "כפל פיצוי". לטענת המשיבה מסקנה זו עולה בקנה אחד עם

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- עמדתה בדבר זכאותם של משכירי נכסים למענק השתתפות בהוצאות קבועות שפורסמה ביום 12/12/2021 (להלן: "נייר העמדה").
15. בכתבי טענותיה ובדיון חזרה המשיבה על הנימוקים שצינו בהחלטה בהשגה. כן יצוין במהלך הדיון הובהר השוכר קיבל מענקי השתתפות בהוצאות קבועות (עמ' 9 לפרוטוקול, שורה 10).
16. במעמד הדיון הדגישה המשיבה כי העוררת לא נשאה בהוצאות קבועות ואף לא טענה לכך וגם מטעם זה לבדו אינה זכאית למענק. גם לאחר שהעוררת הגישה מסמכים המעידים על כך שנשאה בתשלום דמי הניהול, לעמדת המשיבה לא היה בכך כדי להצדיק את מתן המענקים וזאת מפני שמדובר בתשלום המצוי במחלוקת בין העוררת לבין השוכר ובשל כך העוררת מחזיקה בערבו. לכן אין לראות בהוצאות בהן נשאה משום הוצאה שכן היא צפויה להיפרע עבור הוצאות אלה מהערבון.
17. המשיבה התייחסה בהרחבה לטענת העוררת בדבר האיחור במתן ההחלטות בהשגה. בין היתר טענה כי על העוררת היה להגיש ערר מיד עם חלוף המועד ומשלא עשתה כן היא מושתקת מלטעון נגד האיחור; כי המועד לקבלת החלטה נקבע בלא סנקציה בצידו, ולא בכדי; וכי המחוקק קבע פתרון אחר לעיכוב בדמות מקדמות. כן פירטה המשיבה בהרחבה על העומס המוטל על משרדי המשיבה ועל כך שלא שקטה על שמריה אלא טיפלה בבקשות נוספות.

דיון והכרעה

18. לאחר עיון בטענות הצדדים ובמסמכים שהוגשו, מצאנו כי דין שלושה מהעררים להתקבל (עררים 1907-21, 1908-21 ו-1911-21) ודינו של ערר 1910-21 להידחות, והכל כפי שיפורט להלן.
19. נפתח ונציין כי המשיבה ביססה חלק ניכר מעמדתה על קיומו של עירבון בסך 50,000 ₪, ממנו יכולה העוררת להיפרע.
20. ואולם, עמדה זו מתעלמת משני נתונים עובדתיים משמעותיים: הנתון הראשון הוא סך העירבון מכסה את דמי השכירות בצירוף דמי הניהול לתקופה של שלושה חודשים בלבד; ואולם כפי שהוצג ונטען, השוכר חדל לשלם את דמי השכירות ודמי הניהול כבר בחודש פברואר 2020. הנתון השני הוא שהעוררת לא הגישה בקשה למענק, וממילא אף לא קיבלה מענק ביחס לתקופת הזכאות מרץ אפריל 2020.
21. מצירופן של שני נתונים אלה לתשתית העובדתית שנפרסה עולה כי ממילא סך העירבון מספיק לשלושה חודשים בלבד. המשיבה לא פירטה בטענותיה מדוע יש להניח שהערבון נועד לכסות את דמי השכירות ודמי הניהול דווקא בתקופת הזכאות, מקום בו דמי השכירות לא שולמו עוד קודם לכן. להבנתנו, הנחה סבירה יותר היא שהערבון "ינוצל" לחודשים הראשונים בהם לא שולמו דמי השכירות. יתרה מכך, גם אילו היה "מנוצל" לטובת חודשי הזכאות שבפנינו, עדיין לא היה בכך כדי להוביל לכפל פיצוי- שכן בתקופת הזכאות שבפנינו מדובר על שמונה חודשים בהם לא התקבלו דמי השכירות.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

22. בנסיבות אלה איננו נדרשים לשאלה האם אכן חולט הערבון אם לאו, אך נעיר כי בעוד שהעוררת הגישה כל מסמך שהיה ברשותה ושתמך בטענתה בעניין זה, עמדת המשיבה מלכתחילה התבססה על מידע שנמסר מהשוכר, בשלב בו נתגלעה מחלוקת בין הצדדים.
23. כעת נפנה ליתר הנימוקים שבמחלוקת בין הצדדים לגופו של עניין. ראשית נציג את התשתית המשפטית שבבסיס דיונונו ולאחר מכן ניישמה בנסיבות המקרה שבפנינו.

שלילת זכאות מעסק שנסגר

24. סעיף 7 לחוק מחריג מגדרי המונח "עוסק" שהוא הגורם הזכאי למענק על פי החוק מספר סוגי עוסקים, כשהסוג המוגדר בפסקה (8) להגדרה קובע כי מגדרי עוסק מוחרג "עוסק שדיווח לרשות המסים בישראל על סגירת עסקו לפני תקופת הזכאות; לעניין זה, יראו גם עוסק שחלה ירידה ניכרת בהוצאות שהוציא לצורך ייצור הכנסה בעסקו בשל הפסקת פעילות העסק, ודיווח על מחזור עסקאות בשיעור אפס לגבי תקופת הזכאות כמי שדיווח על סגירת עסקו"; (להלן: "ההחלטה").
25. מעיון בדברי ההסבר לחוק עולה כי מטרת ההחלטה היתה לשלול את המענק מעוסק שלא נשא בהוצאות קבועות: "מוצע להחריג מהגדרת "עוסק" כל עסק שדיווח לרשות המסים על סגירתו, עסק שהיתה ירידה מהותית בהוצאותיו לצורך ייצור הכנסה בעסקו, והוא דיווח על מחזור עסקאות של אפס בתקופה שבעדה הוא מבקש מענק, וכן עסק שבשלושת החודשים שקדמו לחודש מרס 2020 דיווח על מחזור עסקאות בסכום אפס. לעסקים אלה אין עוד הוצאות קבועות שהם משלמים והמענק נועד לפצות בשלהן" (הצעת החוק, בעמודים 453-454) (ההדגשה הוספה).
26. משמעות הדבר היא כי מקום בו העסק הראה כי המשיך לשאת בהוצאות קבועות – אין לראותו כעסק שנסגר ובהתאם אין לשלול ממנו את המענק (וראו ערר 1165-21 י.ג.מ ראונד טייבלז קונספטס בע"מ נ' רשות המסים (18/07/2021), פורסם באתר הוועדה), בפסקה 26, וכן ערר 1320-21 ניו הולילנד טורס מ. ו. מארוס (1991) בע"מ נ' רשות המסים (21/10/2021), בפסקאות (37-44)).
27. כלומר, מקום בו מחזור עסקאותיו של מבקש מענק בתקופת הזכאות עומד על אפס, וישנה ירידה ניכרת בהוצאות שהוציא לייצור הכנסה, ההנחה העובדתית היא כי מבקש המענק לא נשא בהוצאות קבועות ועל כן אינו זכאי למענק. ואולם, אם מבקש המענק יוכל להראות כי נשא בהוצאות קבועות (בין אם דווחו כתשומות ובין אם לא), יהיה בכך כדי לסתור את החזקה, ובמצב דברים זה יהיה זכאי למענק.

דרישת הקשר הסיבתי

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

28. סעיף 8(2) לחוק קובע כי אחד מתנאי הזכאות למענק הוא כי חלה ירידת מחזורים בהכנסותיו של מבקש המענק, בשיעור הקבוע באותו הסעיף. ככלל, שיעור ירידת המחזורים נבחן באמצעות השוואה בין מחזור העסקאות שדווחו למע"מ בתקופה עבורה מבקש המענק לבין מחזור העסקאות שדווחו למע"מ בחודשים המקבילים בשנת 2019. זאת, על סמך ההנחה כי אלמלא משבר הקורונה, מחזור עסקאותיו של מבקש המענק בתקופה עבורה מבקש המענק היו כמחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס (וראו דברי ההסבר להצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, ה"ח 1341, עמ' 453).
29. תנאי זכאות נוסף הרלבנטי לענייננו הוא דרישת הקשר הסיבתי הקבועה בסעיף 8(3) לחוק, שהיא הדרישה כי הירידה במחזורי העסקאות כאמור לעיל נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה.
30. יצוין, כי בפס"ד בטחון הצפון נקבע הנחת המוצא היא כי דרישת הקשר הסיבתי מתקיימת, ונדרשים ממצאים עובדתיים מהימנים המעמידים בספק את קיומו של הקשר הסיבתי (פסקאות 52-53 לפסק הדין). בהמשך לכך, בהחלטות הוועדה אף נפסק כי הנטל שיוטל על מבקש המענק ייגזר מעוצמת האינדיקציות שיש בהן לערער את הקשר הסיבתי (וראו ערר 1640-21 מי קומפני ישראל בע"מ נ' רשות המסים (06/02/2022), פסקאות 25 ו-34).
31. ההנחה העובדתית עלולה להיסתר בהתקיים אינדיקציות שיש בהן כדי לערער אותה. במצב זה נטל ההוכחה עובר למבקש המענק ועליו להוכיח כי ירידת המחזורים נגרמה ממשבר הקורונה (וראו למשל ערר 1268-21 נ.ע. הנדסה וייזמות (2001) בע"מ נ' רשות המסים (22/08/2021), פסקה 28 להחלטה, ערר 1133-21 מאסטר ביי בע"מ נ' רשות המסים (19/05/2021), ערר 1037-21 ע. חורי דאמוני בע"מ נ' רשות המסים (20/06/2021)).
32. זכאות משכירי נכסים למענק: כפי שצוין לעיל, ביום 12/12/2021 פרסמה המשיבה את נייר העמדה. נייר העמדה שינה מעמדת המשיבה עד לאותה העת בדבר זכאותם של משכירי נכסים למענקים השתתפות בהוצאות קבועות, עמדה שהתבססה על נימוקים שונים כגון העדר ודאות האם דובר על ויתור או דחייה של דמי השכירות; קיומם של אמצעים משפטיים למיציא זכויות המשכיר ועוד. במילים אחרות, עמדה זו נסמכה על האפשרות שלא חלה ירידת מחזורים שנגרמה ממשבר הקורונה אלא מסיבות אחרות (כגון הסכמות על דחיית דמי השכירות למועד מאוחר יותר).
33. העמדה פורסמה על רקע החלטות של ועדת הערר שדחו את עמדתה של המשיבה עד לאותה העת (וראו למשל ערר 1119-21 חולון סנטר השקעות בע"מ נ' רשות המסים (17/08/2021); ערר 1120-21 חנית ניהול קניון כרמיאל בע"מ נ' רשות המסים (03/09/2021)).
34. בהתאם לנייר העמדה, תיערך בדיקה פרטנית מבקשי מענק שהם משכירים, במסגרתה ייבחן הקשר הסיבתי בין ההחלטה לוותר על דמי השכירות לבין משבר הקורונה (למשל, האם השוכר היה זכאי למענק) ובכלל זאת האם ירידת המחזורים נבעה מויתור על דמי השכירות (בשונה מהסכמה על דחיית דמי השכירות – שאינה מזכה במענק. כן הובהר כי במקרה בו השוכר עזב את המושכר ולא נמצא שוכר חלופי בעקבות נגיף הקורונה, המשכיר יהא זכאי למענק).

מדינת ישראל **ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים**

מהכלל אל הפרט

האם יש לראות בעוררת עסק שנסגר?

35. כפי שהובא לעיל, בהקשרים אחרים כבר נקבע כי במצב של היעדר הכנסות, וירידה בתשומות, קמה חזקה ניתנת לסתירה כי מבקש המענק לא נשא בהוצאות קבועות וככזה כמי שאינו זכאי למענק.
36. בענייננו, העוררת סתרה את החזקה מקום בו הראתה כי נשאה בעלויות דמי הניהול עבור החודשים פברואר עד דצמבר 2020. כלומר, ביחס לתקופות הזכאות מאי-יוני, יולי-אוגוסט וספטמבר-אוקטובר העוררת הראתה כי נשאה בהוצאות קבועות, ובהתאם לכך נכנסת לגדרי המונח "עוסק" המוגדר בסעיף 7 לחוק ועבור תקופות אלה היא זכאית למענק.
37. לעניין זה אנו דוחים את טענת המשיבה כי אין לראות את העוררת כמי שנשאה בהוצאות הקבועות שכן היא צפויה להיפרע מהערבון שהופקד בידיה שכן ממילא אין בסכום הערבון כדי לכסות את דמי השכירות בכל תקופות הזכאות שבמחלוקת (או אפילו בחצי מהן), כפי שפורט בהתייחסותנו לעיל.
38. ואולם, בנסיבות אלה העוררת לא הראתה כי נשאה בהוצאות קבועות בחודשים נובמבר-דצמבר 2020 ומשכך לא נסתרה ההנחה לפיה יש לראותה כעסק שנסגר ובהתאם כעסק שאינו זכאי למענק עבור תקופת זכאות זו.

התקיימות דרישת הקשר הסיבתי

39. כזכור, בפי המשיבה שני נימוקים: האחד הוא כי ירידת מחזורי העסקאות של העוררת בחודש פברואר 2020 מעידה על כך שירידת מחזורי העסקאות של העוררת לא נבעה ממשבר הקורונה. נימוק השני הוא כי בהינתן הערבון, לא מדובר בירידת מחזורים שנגרמה ממשבר הקורונה אלא מדחיית ההכנסה שצפויה להתקבל מחילוט הערבון.
40. באשר לטענה בדבר ירידת המחזורים, הרי שהטענה נסמכת על ירידת מחזורים בחודש אחד בלבד. בשים לב לנקודתיות ירידת המחזורים, ובהתחשב בכך שמדובר במושכר הממוקם במרכז קניות, ספק רב אם מדובר בממצא עובדתי מהימן המעמיד בספק את קיומו של קשר הסיבתי. בנסיבות מקרה זה, טענתה של העוררת בדבר דחיית מוסכמת בת חודש אחד מקובלת עלינו ואנו רואים את העוררת כמי שהרימה את הנטל.
41. זאת, במיוחד בשים לב לכך שהשוכר נמצא זכאי למענקי השתתפות בהוצאות קבועות. כלומר, המשיבה עצמה זיהתה את הפגיעה שנגרמה לשוכר, באופן שהצדיק תשלום מענק השתתפות בהוצאות קבועות. פגיעה שהיה בה גם כדי להצדיק ויתור על דמי השכירות.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

42. בשולי הדברים ובבחינת למעלה מן הצורך נעיר, כי גם אם ירידת המחזורים בחודש פברואר 2020 נבעה מסכסוך עסקי כלשהו, ניתן להעריך כי ממילא העוררת לא היתה יכולה למצוא שוכר חלופי לחנות במרכז קניות בזמן המשבר, וכאמור לעיל גם בנסיבות אלה בהתאם לנייר העמדה העוררת היתה זכאית למענק.

43. באשר לטענה בדבר דחיית הכנסה על רקע הערבון, הרי שאין בידינו לקבל עמדה זו, וזאת בשים לב לכך שהושכר הפסיק לשלם את דמי השכירות במועד מוקדם יותר, כפי שפורט לעיל.

44. נשלים ונציין כי גם עיון בנייר העמדה אינו מוביל למסקנה אחרת; בענייננו, ולאור האמור לעיל, נראה כי דרישת הקשר הסיבתי הקבועה בסעיף 2 להנחייה מתקיימת שכן השוכר נמצא זכאי למענק; לא נטען כי מדובר בעסקה עם בעל עניין (סעיף 4 להנחייה); וכאמור לא מדובר במקרה של דחיית דמי השכירות.

45. נחדד כי עמדתנו זו נסמכת על דברי העוררת בדיון לפיהם בכוונתה להגיש תביעה אם דבריו של השוכר יובילו למניעת קבלת המענקים. למעלה מן הצורך, על מנת למנוע מצב עתידי בו תקבל העוררת גם את דמי השכירות עבור חודשים אלה, באופן שלמעשה יבטל את ירידת המחזורים ועל כן את הזכאות למענק, על העוררת לחתום על התחייבות פני המשיבה לפיה תעדיכן על כל תקבול של דמי שכירות שתקבל בעתיד בגין תקופת הזכאות בגינה אושרו המענקים.

קנס גירעון

46. בהחלטות בהשגה צוין כי הודעה על קנס גירעון תצא בנפרד. בכתב תשובתה המשיבה אך ציינה כי הוצאה לעוררת הודעת קנס גירעון וזאת מפני שלא הוצאה חשבונית בגין חילוט כספי הערבון. במעמד הדיון ב"כ המשיבה לא הבהירה האם מדובר בקנס בשל תביעה ביתר לפי סעיף 18 לחוק או לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.

47. במהלך ההליך לא הוצגה בפנינו החלטה אודות הטלת קנס בשל תביעה ביתר לפי סעיף 18 לחוק, ובהתייחסויותיה המאוחרות ציינה המשיבה שאינה עומדת על קנס זה. על כל פנים, אם תתקבל החלטה לפי סעיף 18 כאמור, הרי שזו תהיה החלטה הנוגעת למענק ובהתאם העוררת תהא רשאית להגיש עליה השגה ובמידת הצורך ערר, בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק. משכך, איננו נדרשים לסוגיה זו כעת.

מועד קבלת ההחלטה בהשגות

48. לאחר שמצאנו שדינם של שלושה מתוך ארבעת העררים להתקבל לגופם, לטענת העוררת כי יש מקום לקבל את העררים בשל איחור במתן ההחלטה בהשגה יכול להיות ביטוי מעשי רק ביחס

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- לערר 1910-21, המתייחס לתקופת הזכאות נובמבר דצמבר 2020. כפי שצוין לעיל, ביחס לתקופת זכאות זו ההחלטה בהשגה התקבלה באיחור של 16 ימים.
49. בפס"ד בטחון הצפון נקבע כי איחור במתן החלטה בהשגה יכול להצדיק את קבלת הערר, ואולם קביעה זו התייחסה לאיחור משמעותי בהרבה (של 68 ימים) ודומה שהיה בחומרת האיחור כדי לתמוך בקביעת בית המשפט בעניין זה.
50. בנסיבות המקרה שלפנינו, בהן מדובר באיחור קטן יחסית, דומה כי לא ניתן לגזור גזירה שווה מהחלטת בית המשפט בפס"ד בטחון הצפון לעניין קבלת הערר על הסף. נשלים ונציין כי הוועדה עמדה בהחלטותיה על כך שאיחור במתן ההחלטה בהשגה יהווה שיקול בבחינת סבירות ההחלטה (וראו ערר 1023-21 כ.מ. סלאמה יזמות עסקית בע"מ נ' רשות המסים (04/05/2021), פסקאות 47-61, ערר 1795-21 חיים ישראלי ובניו בע"מ נ' רשות המסים (18/01/2022)).
51. בנסיבות המקרה שבפנינו, בהן מדובר באיחור של כשבועיים בלבד, לא מצאנו באיחור כדי להצדיק את קבלת הערר על הסף, אך איחור זה יילקח בחשבון בחיוב המשיבה בהוצאות העוררת וזאת בשים לב להערת בית המשפט בעניין זה בפס"ד בטחון הצפון.

התנהלות המשיבה

52. למרבה הצער, לאורך כל ההליך שבפנינו המשיבה איחרה בהגשת כתבי הטענות שהתבקשה, מבלי להגיש ולו בקשה אחת להארכת מועד במועדה; כתב התשובה הוגש באיחור של יותר מחודש ויום לפני הדיון שנקבע לתיק ומבלי שהתקבלה הארכת מועד לכך, על אף החלטות ביניים שניתנו בעניין. זאת, בניגוד להוראות תקנה 8 לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל בוועדת הערר), התשפ"א-2020.
53. על אף האיחור, ובהסכמת הצדדים כתב הדיון התקבל לתיק והדיון התקיים כמתוכנן ביום 21/12/2021. גם הודעותיה של המשיבה לאחר הדיון הוגשו באיחור פעם אחר פעם.
54. המדובר במקרה בו המשיבה התמידה באיחוריה בהגשת תגובותיה, מבלי שהוגשו ולו בקשה אחת להארכת מועד במועדה, באופן חריג ומיוחד. התנהלות זו הובילה לעיכובים בטיפול בתיק וזאת בנוסף לעיכוב שנגרם מעצם קבלת ההחלטות בהשגה באיחור.

סיכום

55. נוכח כל האמור, עררים 1907-21, 1908-21 ו- 1911-21 מתקבלים; ערר 1910-21 נדחה. כפי שצוין לעיל, בהתאם לסעיף 9(א)(2) לחוק, העוררת זכאית למענק בסך 4,000 ₪ ביחס לכל אחת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

מתקופות הזכאות האמורות, ובסך הכל 12,000 ₪. המענקים (בקיצור המקדמות ששולמו) ישולמו בתוך 30 יום מיום החלטה זו ויישאו הפרשי ריבית והצמדה החל בתום 30 ימים מיום הגשת התביעה עד יום תשלום סכום החסר.

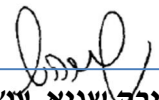
56. כתנאי לקבלת המענק תחתום העוררת על התחייבות בפני המשיבה כי תעדכן את המשיבה – באמצעות פקיד השומה בו מתנהל תיקה על כל תקבול של דמי שכירות בגין תקופות הזכאות אשר יתקבל בעתיד וכן תגיש תצהיר חתום כי מדובר בויתור על דמי שכירות ולא בקיצוז או בהטבה עקיפה כלשהי.

57. נוכח התנהלות המשיבה, המשיבה תישא בהוצאות העוררת בסך של 4,000 ₪.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

ניתנה היום, כ"ז אדר א תשפ"ב, 28/02/2022, בהעדר הצדדים.

אילן עזרא, דו"ח
חבר

שירה שגיא, עו"ד
יו"ר הוועדה